

обробляти великі масиви медичних баз даних (автоматичний андеррайтинг);

4) розвиток страхового посередництва в частині сприяння діяльності страхових брокерів зі страхування життя.

5) створення системи гарантування виплат за страховими угодами, що сприятиме реалізації європейського вектору розвитку ринку страхування життя, модернізації страхових програм і системи державного регулювання у вказаній сфері.

Список використаних джерел:

1. Артюх Т. М. Страхування життя в умовах сучасного страхового ринку України / Т. М. Артюх // Фінанси, облік і аудит. – 2011. – № 18. – С. 9–15.

2. Налукова Н. І. Конкуренція як запорука успішного розвитку страхового ринку / Н. І. Налукова // Світ фінансів. – 2016. – № 3 (48). – С. 102–112.

3. Реформування ринків фінансових послуг в умовах інтеграції до європейського фінансового простору : монографія / наук. ред. канд. екон. наук Р. Пукала і докт. екон. наук, проф. Н. М. Внукова. – Харків : ТО Ексклюзив, 2016. – 166 с.

УДК: 336.13.051

ДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ

О. М. Ромашко, Д. В. Король

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: les.rom@ukr.net, korol.diana99@gmail.com*

Ефективна система управління фінансовими ресурсами держави включає моніторинг сукупного фінансового потенціалу країни, який є однією із базових характеристик національної економіки.

Функціонування сукупного фінансового потенціалу країни як системи охоплює та пронизує всю національну фінансово-економічну систему та певним чином організовує відносини та зв'язки між усіма його елементами, починаючи від домогосподарств і закінчуючи державою.

В економічній літературі категорія «фінансовий потенціал» характеризується багатоаспектністю. В. Боронос та І. Карпенко вважають за доцільне розглядати економічну сутність даного терміну як сукупності чотирьох аспектів [1]:

1. Як здатність країни виробляти ресурсну базу для забезпечення виробничо-економічної діяльності, виконання соціальних завдань і забезпечення стійкого розвитку країни.

2. Як сукупність наявних на території фінансових та грошових ресурсів, необхідних для підтримки стійкості економічної діяльності країни.

3. Як результат економічних відносин країни.

4. Як резерв, можливий до використання для захисту розвитку країни від впливу факторів ризику та невизначеності.

Фінансовий потенціал країни розглядається досить часто як сукупність всіх видів фінансових ресурсів на її території. Разом з тим необхідно конкретизувати поняття фінансового потенціалу.

На нашу думку найбільш повним та змістовним є визначення С.С. Шумської [2], яка трактує дану дефініцію як «сукупність фінансових ресурсів усіх сфер фінансової системи, що формуються за рахунок внутрішніх та зовнішніх джерел, а також коштів і ресурсів із джерел, які з різних причин є недоступними чи незадіяними в межах часового періоду розгляду, що у цілому характеризують фінансові можливості як окремих суб'єктів економіки, так і країни загалом».

Наведене визначення фінансового потенціалу країни відрізняється тим, що:

– розглядає ширше трактування фінансових ресурсів, а саме “фінансові ресурси у широкому розумінні”;

– дає можливість включати у розгляд ресурси, що з різних об'єктивних чи суб'єктивних причин поки що не можуть бути враховані в обсязі наявних ресурсів (зокрема природних ресурсів, які на сьогодні не мають вартісної оцінки), але які за наявності необхідних механізмів та правового поля можуть стати джерелом формування реальних фінансових ресурсів;

– розглядає кошти й ресурси, виведені із обороту чи не враховані в офіційній статистиці (наприклад, обсяги відтоку капіталів та ресурсів, що обслуговують тіньовий оборот; іноземну готівку поза банками, гроші гастарбайтерів тощо).

Оскільки фінансовий потенціал перш за все є вартісною категорією, яка дозволяє виміряти наявні фінансові активи економічних суб'єктів, то його оцінка має базуватись на певній системі показників. Проте наукових робіт, присвячених аналізу сукупного фінансового потенціалу країни, зовсім небагато.

Вивчення та оцінка фінансового потенціалу, показників, які надають можливість визначити розміри його та окремих складових, дозволяє не лише досліджувати процес формування та використання фінансових активів економічних суб'єктів в процесі їх діяльності, але й виявити тенденції та механізм управління фінансовим потенціалом, що дозволить формувати умови для забезпечення оптимальності дій та заходів, відповідно пріоритетів та потреб економічних суб'єктів [3].

Як зазначено С. С. Шумською «на основі статистичної інформації Держкомстату, Міністерства фінансів України та Національного банку України у процесі підготовки наукової доповіді «Фінансові механізми забезпечення економічного зростання» в Інституті економіки та прогнозування НАНУ (керівник авторського колективу член-кореспондент НАНУ А. І. Даниленко) було зроблено кількісну оцінку фінансового потенціалу України» [2, с. 60–62]. За основу структуризації фінансів узято суб'єкти фінансових відносин – державу, юридичних та фізичних осіб, тобто фінансовий потенціал України формують такі складові:

1. Фінансові ресурси, що перебувають у розпорядженні органів державного управління.

2. Фінансові ресурси господарських підприємств, установ та організацій різних форм власності й видів діяльності.

3. Фінансові ресурси населення.

В роботі пораховано абсолютну величину фінансового потенціалу України та відносний показник – частку фінансового потенціалу у ВВП.

Портна О.В. [4, с. 322-323] пропонує здійснювати моніторинг сукупного фінансового потенціалу України через ресурсно-реалізаційні індикатори. На її думку, доцільно групувати індикатори сукупного фінансового потенціалу України на дві групи: відслідковуючі індикатори та характеристичні індикатори. До групи відслідковуючих індикаторів належать: індикатор співвідношення сукупного фінансового потенціалу України (СФПУ) та ВВП; СФПУ в розрахунку на одну особу; СФПУ на одного зайнятого; індикатори динаміки зазначених індикаторів сукупного фінансового потенціалу країни та його складових.

Друга група – це характеристичні індикатори, що дозволяють аналізувати загальну фінансово-економічну ситуацію сукупного фінансового потенціалу країни. Такі індикатори є супроводжувальними чи випереджаючими. Супроводжувальні – співвідношення фінансових можливостей та ресурсів складових сукупного фінансового потенціалу України, використаних на ВВП; динаміка ресурсів інституційних секторів економіки країни щодо утворення доходу, розподілу первинного доходу, вторинного розподілу доходів, використання наявного та скоригованого доходів, нагромадження. Випереджаючі – співставлення фактичних супроводжуваних індикаторів з нормативними чи плановими значеннями.

Таким чином, незважаючи на існуючі дослідження, на сьогоднішній день, відсутній чіткий загальний підхід до показників оцінки сукупного фінансового потенціалу країни. Рівень теоретичної та методичної розробки не дає можливості задовольнити потреби практичного застосування даної категорії.

Список використаних джерел:

1. Боронос В. Аналіз економічного змісту фінансового потенціалу регіону / В. Боронос, І. Карпенко // Схід. – 2011. – № 1(108). – С. 32-36.

2. Шумська С. С. Фінансовий потенціал України: методологія визначення та оцінки / С. С. Шумська // Фінанси України. – 2007. – № 5. – С. 55-64. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2007_5_7.

3. Кучер Г. В. Фінансовий потенціал як економічна категорія / Г. В. Кучер // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 9. – С. 46-52. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ape_2014_9_6.

4. Портна О. В. Індикатори сукупного фінансового потенціалу України / О. В. Портна // Бізнес Інформ. – 2015. – № 9. – С. 320-324. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2015_9_52.